

Artikkelin kirjoittaja:

ELL, Silmätarkastuseläinlääkäri, Sari Jalomäki
Malmin Eläinklinikka Apex

Kirjoitusvuosi: 2010

CHERRY EYE ELI KIRSIKKASILMÄ

Kolmannen silmäluomen eli vilkkuluomen tyvessä sijaitsevan kyynelrauhasen ”esiin pullahdus” on perinnölliseksi oletettu usein nuorilla koirilla (3 kk-1v) esiintyvä silmäsairaus. Tyypillisiä cherry eye rotuja ovat mm englanninbulldoggi, amerikancockerspanieli ja tiibetinspanieli. Kissoilla sairautta tavataan mm burmilla.

Rauhasen tyven sidekudoskiinnikkeiden heikkous mahdollistaa rauhasen esiintulon. Esille tultuaan rauhanen usein ärttyy ja muuttuu entistä turpeammaksi ja punaisemmaksi, muistuttaen tällöin kirsikkaa. Hoitona on esiin pullahtaneen rauhasen mikrokirurginen ”paikalleen taskutus”. Tällöin sen toiminta (kyynelen erityys) jatkuu normaalisti. ”Pullahtanutta” rauhasta ei tule poistaa, sillä se altistaa potilaan myöhemmin kuivasilmäisyydelle. Toinen kyyneltä tuottava rauhaskudos sijaitsee yläluomen tyvessä.

Mikäli rauhanen on pitkään ollut ”esillä”, se on usein hyvin ärtynyt ja siksi on hyvä aloittaa tulehdusta rauhoittavat silmätipat muutama päivä ennen kirurgista hoitoa. Mahdollisuuksien mukaan rauhanen voidaan laittaa paikalleen paikallispuudutuksessa vastaanotolla, mutta se usein pullahtaa uudelleen esiin jo saman illan aikana. Keinokyyneliä (saa apteekista ilman reseptiä) voi käyttää kostuttamaan rauhasen pintaa, jos se kuivuu.

Kirurgisen hoidon ennuste on hyvä. Rauhanen ”taskutetaan” sulavilla tikeillä sidekalvon sisään vilkkuluomen tyveen. Toimenpide tehdään anestesiassa. Potilas pidetään paastolla (alle 6 kk ikäiset 6 h paasto, yli 6 kk ikäiset 12 h paasto) ennen vastaanotolle tuloa. Toimenpide on lyhytkestoinen ja tehdään

4 kk ja sitä vanhemmille potilaille. Alle 4 kk ikäisillä tilanne arvioidaan potilaskohtaisesti nuoreen ikään liittyvien anestesiakomplikaatioiden riskin takia. Jälkihoitona käytetään antibioottia ja kortisonia sisältäviä silmätippoja 2 viikon ajan. Kontrollia ei tarvita, ellei ongelmia esiinny.